

nominał	10 zł
metal	925/1000 Ag
stempel	lustrzany
średnica	32,00 mm
masa	14,14 g
wielkość emisji	40 000 szt.

Awers: Wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej, po bokach orła oznaczenie roku emisji: 20-00, pod orłem napis: ZŁ 10 ZŁ, w otoku napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA poprzedzony oraz zakończony pięcioma perełkami. Pod lewą łapą orła znak mennicy: $\frac{m}{w}$.

Rewers: Z prawej strony wizerunki dwojga dzieci, z lewej flaga państwowa wykonana białą i czerwoną emalią oraz napis: SOLIDARNOŚĆ / 1980-2000. W tle wizerunek fragmentu kuli ziemskiej ze stylizowaną siatką geograficzną oraz fragmentem zarysu Europy.

Projektant awersu: *Ewa Tyc-Karpińska*
Projektant rewersu: *Robert Kotowicz*

nominał	2 zł
metal	stop CuAl5Zn5Sn1
stempel	zwykły
średnica	27,00 mm
masa	8,15 g
wielkość emisji	750 000 szt.

Awers: Wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej, po bokach orła oznaczenie roku emisji: 20-00, pod orłem napis: ZŁ 2 ZŁ, w otoku napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA poprzedzony oraz zakończony sześcioma perełkami. Pod lewą łapą orła znak mennicy: $\frac{m}{w}$.

Rewers: Z prawej strony wizerunki dwojga dzieci, z lewej napis: SOLIDARNOŚĆ / 1980-2000. W tle wizerunek fragmentu kuli ziemskiej ze stylizowaną siatką geograficzną oraz fragmentem zarysu Europy.

Na boku napis: NARODOWY BANK POLSKI rozdzielony gwiazdką.

Projektant awersu: *Ewa Tyc-Karpińska*
Projektant rewersu: *Robert Kotowicz*

Monety zostały wyprodukowane w Mennicy Państwowej SA w Warszawie.

Skład i druk: Drukarnia NBP

Monety kolekcjonerskie

W dniu 23 sierpnia 2000 r. Narodowy Bank Polski wprowadza do obiegu monety kolekcjonerskie, upamiętniające 20-lecie NSZZ „Solidarność”, o nominałach:

- 200 zł - wykonane stemplem lustrzanym w złocie,
- 10 zł - wykonane stemplem lustrzanym w srebrze,
- 2 zł - wykonane stemplem zwykłym w stopie CuAl5Zn5Sn1, tzw. „Golden Nordic”.

Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” powstał 17 września 1980 r. w następstwie: wielkich strajków obejmujących całą Polskę, szczególnie silnych na Wybrzeżu; podpisanego 31 sierpnia 1980 r. porozumienia między strajkującymi na Wybrzeżu Gdańskim a delegacją rządową; utworzenia niezależnych od władz komunistycznych związków zawodowych w poszcze-

gólnych regionach oraz połączenia się ich w związek jednolity. „Solidarność” w krótkim czasie stała się wielomilionową organizacją, w okresie szczytowych wpływów miała liczyć około 10 mln członków. Po burzliwych sporach, 10 listopada 1980 r. „Solidarność” została zarejestrowana jako legalny Niezależny Samorządny Związek Zawodowy. Legalna „Solidarność” działała przez 16 miesięcy. Były one pasmem konfliktów z komunistycznymi władzami państwowymi i partyjnymi. Źródło tych konfliktów było dwojakie. „Solidarność” wyrzekała się chęci zmiany istniejącego w Polsce ustroju, uważając ją za niemożliwą w istniejących międzynarodowych warunkach przynależności Polski do sterowanego przez Związek Radziecki bloku państw komunistycznych. Nie rezygnowała jednak z żądań dotyczących

gwarantowania praw obywatelskich i respektowania praworządności. Przyjmowała więc koncepcję tzw. samoograniczającej się rewolucji.

Wielomilionowy związek powstał spontanicznie, jego struktura organizacyjna była luźna i nie pozwalała na dyscyplinowanie działań podejmowanych regionalnie czy lokalnie przez instancje kierownicze, w których decydującą rolę odgrywali umiarkowani przywódcy, z przewodniczącym Lechem Wałęsą na czele, oraz przez zespoły ich doradców. Działania te wybiegały nieraz znacznie poza stawiane sobie przez „Solidarność” cele.

Z drugiej strony komunistyczne władze traktowały podpisane porozumienie i legalizację NSZZ „Solidarność” jako chwilową konieczność. Rychło zaczęły przygotowywać rozprawę z „Solidarnością”, tymczasem zaś podejmowały kroki zmierzające do jej osłabienia i skompromitowania. Taki charakter miały prowokacje, których celem było ukazanie „Solidarności” jako organizacji niewiarygodnej i awanturniczej. W ostatecznym rezultacie i w dogodnym momencie miało to prowadzić do delegalizacji „Solidarności”.

Chwila taka nadeszła w nocy z 12 na 13 grudnia 1981 r., kiedy wprowadzono w Polsce stan wojenny, internowano kilka tysięcy działaczy „Solidarności” i zawieszono jej działalność. W późniejszym okresie NSZZ „Solidarność” zdelegalizowano. Strajki rozbito siłą, czego skutkiem były ofiary śmiertelne. Wkrótce powstała jednak silna organizacja podziemnej „Solidarności”, prowadząca intensywną działalność wydawniczą oraz organizująca demonstracje i strajki. Władze komunistyczne reagowały na to represjami, ale usiłowały również łagodzić konflikty ustępstwami. W rezultacie obok podziemnej „Solidarności” ukształtował się wokół uwolnionego z internowania przewodniczącego Wałęsy i jego doradców jawny, choć nielegalny, ośrodek kierowniczy.

W drugiej połowie lat osiemdziesiątych, wraz z zaostrzeniem się objawów kryzysu ekonomicznego, we władzach komunistycznych dojrzała myśl o potrzebie porozumienia z „Solidarnością” dla dokonania niezbędnych reform. Rolę pośrednika często przejmował Kościół katolicki. Do przełomu doszło pod wpływem dwóch fal strajkowych w 1988 r., kiedy przed rządzącymi stanęła alternatywa kompromisu z „Solidarnością” albo skrajnych represji. Ten drugi wariant był jednak niemożliwy do realizacji ze względu na sytuację międzynarodową, szczególnie zaś zainicjowaną w Związku Radzieckim przez Michaiła Gorbaczowa politykę pierestrojki.

W okresie od lutego do kwietnia 1989 r. doszło do rozmów tzw. okrągłego stołu między władzami komunistycznymi a przedstawicielami „Solidarności”, ukonstytuowanymi jako Komitet Obywatelski przy Lechu Wałęsie. W rezultacie NSZZ „Solidarność” został znów zalegalizowany. W czerwcu odbyły się wybory do sejmu i senatu, w których posłami wybieranymi w sposób

swobodny zostali wyłącznie kandydaci „Solidarności” (pozostałe mandaty zastrzeżono dla rządzącej dotąd partii i jej sojuszników). Posłowie „Solidarności” utworzyli Obywatelski Klub Parlamentarny. W sierpniu 1989 r. jej czołowy doradca Tadeusz Mazowiecki powołany został na premiera.

W następnych miesiącach doszło do istotnych zmian wewnątrz „Solidarności”. Jej działacze i doradcy zajęli kluczowe stanowiska w rządzie, administracji publicznej, a po wyborach w 1990 r. także w samorządzie lokalnym, zachowując jednak samodzielność wobec występującego nadal pod nazwą „Solidarności” związku zawodowego. Początkowo wspierał on przeprowadzane reformy ekonomiczne. Stopniowo dochodziło do konfliktów o charakterze merytorycznym i personalnym. W wyborach prezydenckich w 1990 r. większość głosów uzyskał w II turze pierwszy przewodniczący NSZZ „Solidarność” Lech Wałęsa, natomiast porażkę poniósł jego dawny doradca Tadeusz Mazowiecki.

Kolejnym przewodniczącym „Solidarności” został Marian Krzaklewski. Choć formalnie związek zawodowy, „Solidarność” nie rezygnowała z odgrywania roli politycznej. W wyborach w 1991 r. zdobyła jednak niewielką liczbę głosów. Kolejne rządy tworzyli politycy wywodzący się z „Solidarności”, ale związek zawodowy często uciekał się do protestów i demonstracji przeciw realizowanej polityce ekonomicznej. Wreszcie w 1993 r. na wniosek „Solidarności” upadł postsolidarnościowy rząd Hanny Suchockiej, prezydent Wałęsa rozpiął zaś przedterminowe wybory.

Środowiska wywodzące się z „Solidarności” na cztery lata znalazły się w opozycji parlamentarnej (przede wszystkim Unia Wolności) i pozaparlamentarnej. W 1995 r. porażkę poniósł także dotychczasowy prezydent Lech Wałęsa. Przed następnymi wyborami „Solidarność”, jako związek zawodowy, stała się animatorem porozumienia rozmaitych ugrupowań. W 1997 r. ich wspólna lista Akcji Wyborczej Solidarność uzyskała największą liczbę głosów, co pozwoliło AWS utworzyć z Unią Wolności postsolidarnościową koalicję rządową. W czerwcu 2000 r. zaczął funkcjonować rząd mniejszościowy AWS.

W potocznym rozumieniu „Solidarność” to nadal z jednej strony związek zawodowy (jedna z dwóch potężnych central), z drugiej strony – wywodzące się z jej tradycji ugrupowania polityczne. Dla historii Polski pojęcie „Solidarności” pozostanie jednak na zawsze związane z obaleniem ustroju komunistycznego oraz wprowadzeniem demokracji i gospodarki rynkowej.

Wszystkie monety kolekcjonerskie są prawnym środkiem płatniczym w Polsce.

nominał	200 zł
metal	900/1000Au
stempel	lustrzany
średnica	32,00 mm
masa	23,32 g
wielkość emisji	2 500 szt.

Awers: Wizerunek orła ustalony dla godła Rzeczypospolitej Polskiej, po bokach orła oznaczenie roku emisji: 20-00, pod orłem napis: ZŁ 200 ZŁ, w otoku napis: RZECZPOSPOLITA POLSKA. Pod lewą łapą orła znak mennicy: $\frac{m}{w}$.

Rewers: Z prawej strony wizerunki dwojga dzieci, z lewej napis SOLIDARNOŚĆ wykonany czerwoną i białą emalią oraz napis: 1980-2000. W tle wizerunek fragmentu kuli ziemskiej ze stylizowaną siatką geograficzną oraz fragmentem zarysu Europy.

Projektant awersu i rewersu: Robert Kotowicz